ולימד על זה: מגנב הגנב.

דהגנב משמע המיוחד כמו העולה

עולה ראשונה (פסחים דף נח:) הירך

המיומנת שבירך (סולין דף 66.): ראידך (בי הגנב לכדר' חייא בר

לפי סברת הדרש:

אבא. אע"ג דהאי דריש

הלכה למשה מסיני (מנחות פב:).

והעדים מעידים אותו שאבדו. אכלו נקט לרבותא אף על פי באבידה. מולא אבידה שטוען נגנבה הימני לאחר שמלאתיה:

נקט שנגנבו לרבותא דאע"פ שהוא בעין חייב כפל כיון שטוען קרא לקמן בשמעתין: **חנן החם.** בהגוזל עלים ולקמן קחון: **משלם את** טענת גנב: הדר אומר בשוען שענת גנב דבר הבתוב. דבא זה הקרן. דאין כפל אלא בטענת גנב: הודה מעלמו משלם קרן

שאבדו מן העולם פטור מן הכפל בטענת אבד וסיפא שנאמר על כל אבידה וגו'. ובטוען טענת גנב מוקמינן ליה להאי

א) לקמן קו. קח: שבועות מט., ב) ב"מ מא:,

(ג) [לקמן קו:] לעיל סב:,

ה) [לקמן עה.], ו) ובמדבר כז. ז) ושמות כבו. מ) ול"ל

גנבו יעב"ץ], ט) [שמוח כב], י) ע' רש"א ובר"מ,

וחומש ואשם. לכתיב (ויקרא ה)

או מכל אשר ישבע עליו לשקר וגו׳ חהו אשם גזילות ואינו בא אלא על

הודאת פיו דאע"פ דלא כתב בההיא

פרשה הודחה כתב רחמנה בחשם

גזל הגר בפרשת נשחי והתודו חת

חטאתם וגו' וחומש נמי אינו בלא

אשם: טענת אבדה. אבד הימנו:

בשבועה. לאחר שנשבע לשקר כדקתני

משביעך אני: בטוען טענה גנב.

בבעל הבית שטוען טענת גנב בפקדון

זה כדכתיבי וגונב מבית האיש וגו'

הכתוב מדבר וקאמר דאם ימלא

שהוא גנב שישלם שנים: או אינו

אלא בגוב עלמו. שבעל הבית אמת

טען ונמלה הגנב שגנבו: כשהות

חומר חם לח ימלח הגנב. ולקמיה

מוקמינן לה בטוען טענת גנב

שנמלא הוא בעלמו ש גנב הוי אומר

דהאי קרא דלעיל נמי כשנמצא בעל

הבית שקרן קאמר ולקמיה פרכינן תרי קראי למה לי: בגוב עלמו. מגיד

הכתוב שנגב משלם כפל: או אינו

אלא בטוען טענת גוב קאמר. דאם

נמצא הוא גנב משלם כפל: ה"ג כשהוא אומר אם לא ימלא הגנב

הרי טוען טענת גנב אמור הא מה

אני מקיים כו': אם לא ימלא כמו

שאמר. שטוען נגנבה כדכתיב וגונב

מבית האיש: אלא הוא עלמו גנבו.

ונקרב בעל הבית כלומר והוא כבר

נשבע בדבר שלא שלח ידו מה כתיב

אחריו על כל דבר פשע וגו' ישלם שנים ש: וממאי. דהאי ונקרב בעל

הבית לשבועה קאמר: לשבועה.

שכיון שטוען וגונב מבית החיש ישבע

שנגנבה ויפטר: או אינו אלא לדין.

י לפרעון דשומר חנם שטוען נגנבה

ישלם דהאי הרא בשומר חנם כתיב

כדאמרי' בהשואל (ב"מ דף לד:):

שליחות יד למטה. בשומר שכר

שבועת ה' תהיה בין שניהם אם לא

שלח וגו': שליחות יד למעלה.

ג ועיין במ"מ נות"מ מי שנב: שונוית פ"א מהלי שבועות הלי ח ט סמג לאויו רמ: נ מיי' פ"ד מהל' גניבה הלכה א טוח"מ שם:

האנה מ טומיינו שם. ה ד מייי פ"א מהלי שבועות הלי ט י יא סמג שם: ב מיי פ"ד מהלכות גניבה הלכה ג טוח"מ

לריבוי והאי למיעוט אין לחוש דהכל שם: ר ו מיי׳ שם הלכה א טוח"ת שם: יא ז מיי פ"ח מהלי שכירות הלי ב סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי רלא סעיף א:

> מוסף רש"י באבידה. לפטור עלמו על ידי גנב, שטוען נגנבה הימנו האבידה שמנאמי ונמנח שבידו הוח, משלם עלמו, דדרשינן אם לא ימלא הגנב, אם לא ימלא גנבו. וכתיב בתריה ישלם גנפו, וכנה כמניים ישנם שנים (לעיל נה). היכן פקדוני. אמר לשומר חנם היכו שורי אמר ליה אבד ישכן שתי מנול. משלם (שבועות מט.). משלם את הקרן. וכפל לא, דאין כפל אלא בטוען נגנב, וחומש ואשם נמי אלא כשהודה, דכתיב בגזל הגר והתודו לכניל כגול סגל הסמלה (לקמן קו. וכעי"ז קח:). הודה על פי עצמו. שבועה (לקמו קו.) שלח באו עדים, משלם קרן וחומש ואשם. כדין שבועת הפקדון דאינה דכתיב בשבועת גזל הגר שבועות מט.). אמר לו נגנב כו' הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם. אנל כפל לא, למודה נקנס הוא (שם). ונקרב בעל הבית אל האלהים לשבועה, וסכי קאמר אם לא ימלא כמה שאמר שנגנבה אלא הוא ננבה. והוא כבר נחרב אל הדיינין לשבועה ונשבע לשקר ואחר כך באו לשקר כמקר וחמוכ כך כמו ישלם כפל (ביים מאה). אתה אומר לישבועה. אתר אומר לישבועה. אלא לדין קריבה לדין, ממטעה שטען בנ"ד ממטעה שטען בנ"ד מננבה, לשע"פ שלל נשבע ישלם כפל אם באו עדים (שם) שכיון שבא לדין עמו וכפר לומר נגנבה, מיד יתחייב כפל אם באו מיד יתחייב נפי נוט כיו. עדים שהיא נידו (שמות כב ח). אף כאן לשבועה. למדנו שאין משלמין כפל ע"י טענת גנב אלא לאחר שבועה, וגם למדנו שנפטר מגנבה ואבדה בשבועה

כשהוא משלם תשלומי כפל יהודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם קתני מיהא במוען מענת גנב דמשלם תשלומי כפל האבל במוען מענת אבד לא משלם תשלומי כפל יואפי' מוען מענת גנב בשבועה הוא דמשלם תשלומי כפל אבל שלא בשבועה אינו משלם תשלומי כפל מנהגי מילי דתנו רבנן 2אם ימצא הגנב במוען מענת גנב הכתוב מדבר אתה אומר במוען מענת גנב או אינו אלא בגנב עצמו כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב 🕪 במוען מענת גנב הכתוב מדבר תניא אידך אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר אתה אומר בגנב עצמו או אינו אלא במוען מענת גנב כשהוא אומר אם לא ימצא הגנב הרי מוען מענת גנב אמור הא מה אני מקיים אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר דכולי עלמא מיהת אם לא ימצא הגנב במוען מענת גנב כתיב מאי משמע אמר רבא אם לא ימצא כמה שאמר אלא שהוא עצמו גנבו ישלם שנים ומנלן דבשבועה דתניא יונקרב בעל הבית אל האלהים ילשבועה אתה אומר לשבועה או אינו אלא לדין נאמר שליחות יד למטה ונאמר שליחות יד למעלה מה להלן לשבועה אף כאן לשבועה בשלמא למאן דאמר חד בגנב וחד במוען מענת גנב היינו דכתיבי תרי קראי אלא למאן דאמר תרוייהו במוען מענת גנב תרי קראי למה לי אמרי חד למעוםי מענת אבד ולמאן דאמר חד בגנב וחד במוען מענת גנב דלא מייתר למעומי מענת אבד מנא ליה מגנב הגנב ולמאן דאמר תרוייהו במוען מענת גנב דמיעם ליה פוען פענת אבד גנב הגנב מאי דריש ביה אמר לך מבעי ליה לכדרבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן יודאמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן המוען מענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל מבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למאן דאמר חד בגנב וחד בטוען טענת גנב דהאי גנב הגנב אפקיה למעומי מענת אבד דר' חייא בר אבא מנא ליה אמר לך הקישא הוא יואין משיבין על הקישא בשלמא למאן דאמר חד בגנב וחד במוען מענת גנב שפיר אלא למאן דאמר תרוייהו בטוען טענת גנב גנב עצמו מנא ליה וכי תימא ליתי בק"ו מטוען טענת גנב דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה להלן בשבועה אף כאן בשבועה נפקא ליה מדתנא דבי חזקיה •דתנא דבי חזקיה יאמר שור וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש קרב לגבי מזבח אף כל קרב לגבי מזבח מה יש לך להביא שה

באבידה משלם תשלומי כפל שנאמר יעל כל אבידה אשר יאמר תנן התם איהיכן פקדוני אמר ליה אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן יהודה על פי עצמו משלם קרן וחומש ואשם יהיכן פקדוני אמר לו נגנב משביעד אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שגנבו

תורה אור השלם ו. עַל בָּל דְּבַר פָּשַּׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שֶׂה שׁוֹר עַל חָמוֹר עַל שֶׂה על שלמה על כל אבדה ַצֵּל שַּלְּבָּח צֵל בְּל אֲבַּדְּח אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זָה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנִיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִּׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנִים אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנִים שמות כב ח לֵרַעַהוּ: .2 כי יתו איש אל רעהו בֶּסֶף אוֹ בֵלִים לְשְׁמוֹר וְגָנַב מְבֵּית הָאִישׁ אָם ימָצא הַגַּנָב ישַׁלֵם שמוח ככ ו 3. אָם לֹא יִמְצֵא הַגַּנְב ונקרב בעל הבית אל הָאֶלהִים אָם לֹא שָׁלַח הָאֶלהִים אָם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמְלֵאכֵת רֵעָהוּ:

הגהות הב"ח (א) גפ' אם לא ימלא הגנב הוי אומר בטועו טענת גנב: (ב) תום' ד"

רבינו חננאל

על כל אבדה, לכדר' יוחנן . דאמ׳ הטוען טענת גנב באבדה משלם תשלומי כפל, כגון שמצא אבידה והיא בידו וטען שנגנבה ונמצא שהוא גנבה משלם תשלומי כפל, והוא שנשבע. אבל אם לא נשבע אפילו זה אינו משלם תשלומי כפל. מנא הני מילי דתנו רבנן אם ימצא הגנב בגנב עצמו הכתוב מדבר, אתה אומ׳ כן או אינו אלא בטוען . טענת גנב, כשהוא אומ׳ אח לא ימצא הגור. רגור עצמו הכתוב מדבר. תניא אידר אם ימצא הגנכ מדבר. שמע מינה דכל מאי דקתאני במתניתין עיקרה מן התורה. לפיכך אמרינן בגמרא מנא הני מילי, ופירשו בה פירוש הפסוק לברר כי הטוען גנב ומשולם, גנב ומשולם, טענת מפורש הוא בפסוק. ואמ׳ ימצא הגנב, כמה שטען שהפקדון ט]נגנב מידו, אלא אחר שנקרב בעל הבית אל האלהים ונשבע. ונמצא כי [ואקשינן] דותניאן אידד דמפיק להני תרי קראי לטוען טענת גנב, תרי קראי למה לי. ופריק [חד] למעוטי [טענת אבוד, ש]לא משלם

ונקרב בעל הבית אל האלהים אם לא שלח ידו: **למעוטי טענם אבד.** אם טען נאבדה הימנו ועדים מעידים שגנבו פטור מכפל אפילו נשבע: משלם סשלומי ארבעה וחמשה. כגנב עלמו דנפקא ליה מגנב הגנב: הקישא הוא. כיון דסמיכי להדדי הני קראי אימקש גנב וטוען טענת גנב להדדי מה גנב משלם תשלותי ארבעה וחמשה אם טבח ומכר אף טוען טעלת גנב משלם ארבעה וחמשה. ואע"יג דאיכא למיפרך מה לגגב עצמו שכן חייב כפל בלא שבועה חאמר בטוען טענח גגב שצריך שבועה אין משיבין על ההיקש כדאמרינן להא מילחא בהגחל עלים (לקמן דף קו:). ואיכא דאמרי הקישא כדמפרש התם הואיל וגגב משלם כפל וטוטן טענת גגב משלם כפל מה גגב טבח ומכר משלם משלומי ארבעה וחמשה אף טוטן טענת גנב טבח ומכר משלם ארבעה וחמשה ולאו מילחא היא דהאי מה מלינו בנין אב הוא ולא הקישה אלה סמיכות המקראות קרי היקש והכי נמי שמעינן התם: הניחה למ"ד חד בגנב וחד בטוען [טענה גנב] שפיר. נפקה ליה גנב מהכם אלא למ"ד כו": מדסנא דבי חוקיה. דדרים קרא אחרינה דמשחעי בגנב עלמו אם המלא ממלא בידו הגניבה וגו'. והאי דנקט דרשה ולא נקט קרא משום דמקרא לא נפקא לן בהדיא אלא בעלי חיים כדכתיב [שמות כב] משור ועד חמור עד שה חיים ומדרשה מרבה להו תנא דבי חזקיה לכולהו: יאמר שור וגניבה והכל בכלל. דמרבינן כל כעין הפרט דבר המטלטל וגופו ממון חמור ושה למה לי. ומשני אילו כן וכו'. ולקמיה [סד.] מפרש מאי קאמר הא לאו כלל ופרט וכלל הוא דקדריש ליה כעין הפרט: אף כל קרב. ולא ממרבי מכעין הפרט אלא הקרב למזבח להכי כמב שה דלא מימא כלל לאמויי קרב למזבח קאמי דמה יש לך

בשהוא

כפל א) מנא ליה, ואמרינן (ב"ם מאים. ואין משיבין (ב"ם מאים. ואין משיבין (ב"ם מאים מעלמו און אדס דן היקש מעלמו אלא אס כן למדה מרכו ורכו נפקא ליה מגנב הגנב, כלומ' היה לו [לכתוב] אם ימןצא ... לרבות כל גנב ואפילו טרען טענת אבד ונמצא שהוא גנבו אינו בקשה זה מבר והבד, כזוכו היה (קנובן)... מיבטי לי לבדר חייא בר אבה אמר רי יותון דאמי הטוען טענת גוב בפקדון וטבה ומכר משלם שעום) ...[מיד] ה[גנב]... מיבטי לי לבדר חייא בר אבה אמר רי יותון דאמי הטוען טענת גוב בפקדון וטבה ומכר משלם אןרבעה ו]חמשה הואיל וגנב משלם תשלומי כפל וטוען טענת גוב משלם תשלומי ... ה' אף הטוען טענת גניב אם

טבח ומכר משלם ... [למעו]טי טענת אבוד. הא דרי חייא בר אבה אמר ר' יוחגן ... [ואין משיביון על הקישא, כלומר הוקש טוען גגב לגנב ואין משיבין על [הקישא. ...] ומנא לן דטוען טענת גגב אינו משלם תשלומי כפל אלא ... נמצא כי הוא גגבו דתני קראי בטוען טענת גגב (גגב) עצמו מנא ליה, וכי תימא ליתי בקל וחומר [מטוען] דתניא ונקרב בעל הבית אל האלהים, לשבועה. ... שליחות יד למטה שנ' שבועת יי"י תהיה בין שניהם ... בשבועה אף שליחות יד האמורה למעלה בשבוע'. ... תרי קראי בטוען טענת גגב (דיון להיות כנדון, דיו לגגב להיות כטוען [טענת גגב אינו משלם כפל אלא אם [נשבע שג]גגב אף גגב כך. והא קימא לן [דחייב כפל] אף על פי שלא נשבע. הילכך לא יכיל ליתי בקל וחומר. אמר רבא נפקא שהגנב משלם ... ומותנא דבי חזקיה ואמר שור וגניבה והכל בכלל אלו כז וכולי.

להביא שקרב למובח ולא נכתב בפירוש שה כשהוא אומר שה הרי שה אמור הא מה אני מקיים גניבה שאני דורש בכעין הפרט: